

STANISŁAW GOŁĘBOWSKI

Nosicielstwo *Salmonella*, *Shigella*, *Pasteurella multocida*, *Erysipelothrix insidiosa* u psów

Z Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Łodzi

Pies nieodłącznie towarzyszy człowiekowi. Z tego związku wynikają możliwości wzajemnego zakażenia się różnymi drobnoustrojami chorobotwórczymi. *Salmonella* i *Erysipelothrix insidiosa* należą do typowych zarazków bipatogennych. *Shigella*, aczkolwiek uważana jest za zarazek chorobotwórczy dla człowieka, to może jednak występować także u psa (6, 10). *Pasteurella multocida* atakuje przede wszystkim różne gatunki zwierząt, lecz może być również przyczyną schorzeń człowieka (1, 2, 7, 9), przy czym pies i kot odgrywają w takich przypadkach ważną rolę jako źródło zakażenia.

Celem niniejszej pracy było ewentualne wykazanie nosicielstwa *Salmonella*, *Shigella*, *Pasteurella multocida* i *Erysipelothrix insidiosa* wśród naszych psów.

Material i metody

Zbadano 50 padłych lub „uśpionych” psów w różnym wieku i różnych ras. Do badań bakteriologicznych pobierano wycinki wątroby, śledziony i nerki, migdałki podniebienne oraz kał z prostnicy. Stosowano podłoża zwykle (agar odżywczy, agar z krwią), wybiórcze (Endo z żółcią, podłoże stałe Brilla i Szynekiewiczza) i namnażające (SF, podłoże płynne Brilla i Szynekiewiczza). Do 50 ml podłoża namnażającego wprowadzano około 8 g materiału i po 24 godzinnej inkubacji w temperaturze 37°, a z podłoża SF również po 48 godzinnej inkubacji dokonywano przesiewów na podłoża wybiórcze. Każdorazowo rozcierem migdałków zakażano podskórnie białe myszki.

Wyniki i omówienie

Wyizolowano *Salmonella enteritidis* z wątroby i kału 1 psa, *Salmonella typhimurium* z kału 2 psów, *Pasteurella multocida* z migdałków 6 psów i *Erysipelothrix insidiosa* z migdałka 1 psa. *Shigella* nie wydzielono.

Uzyskane wyniki tylko częściowo są zgodne z wynikami innych autorów. Förster i wsp. (3) stwierdzali *Salmonella* (12 różnych serotypów) u psów dorosłych w 5,2%, natomiast u psów w wieku do 6 miesięcy w 25%, zaś Siam i wsp. (8) *S. typhimurium* u 4% i *S. newport* u 2% ba-

danych psów. Ghoniem i wsp. (4, 5) donoszą o wykryciu *Pasteurella multocida* w migdałkach 57% klinicznie zdrowych psów i w narządach wewnętrznych 14%.

Tak wysoki, według przytoczonych autorów, odsetek nosicielstwa *Salmonella* w szczególności wśród młodych psów i *Pasteurella multocida* zmusza do zwrócenia baczniejszej uwagi na ten problem i uzasadnia potrzebę podjęcia odpowiednich badań wśród psów w różnych środowiskach i rejonach kraju.

Piśmiennictwo

1. Carter G. R., Bain R. S.: Vet. Rev. and Annotations 6, 2, 1960.
2. Fabianowski J., Gołębiowski S., Heuk E.: Prz. epid. 28, 563, 1974.
3. Förster D., Holland U., Tesfamariam I.: Zbl. Vet. Med. B 21, 124, 1974.
4. Ghoniem N. A. M., Kirchoff H., Amtsberg G., Bisping W.: Zbl. Vet. Med. B 20, 212, 1973.
5. Ghoniem N. A. M., Amtsberg G., Bisping W.: Zbl. Vet. Med. B 20, 310, 1973.
6. Razin P. S.: Z. Mikrob. Epidem. Immunolog. 31, 76, 1960.
7. Semiotoczew W. L., Borak C. M., Pipinjam I. O., Eru-szewa L. F., Misalewa O. S.: Z. Mikrob. Epidem. Immunolog. 42, 143, 1965.
8. Siam M. A., Abdel Karim A. M., Hamed O. M., Zaharia A.: Zbl. Vet. Med. B 20, 409, 1973.
9. Wachnik Z., Jasińska S.: Medycyna Wet. 14, 331, 1958.
10. Voigt A., Kleine F. D.: Zoonosen, Jena, 1973.

Adres autora: doc. dr hab. Stanisław Gołębiowski, ul. Proletariacka 2, 93-569 Łódź.

Голямбиовски С. — Носительство бактерий *Salmonella*, *Shigella*, *Pasteurella multocida*, *Erysipelothrix insidiosa* у собак.

Исследовали бактериологически пробы печени, селезенки, почек, небных миндалин и взятого из прямой кишки кала 50 падших или безболезненно умерщвленных собак. Выделили *Salmonella enteritidis* из печени и кала 1 собаки, *Salmonella typhimurium* из кала 2 собак, *Pasteurella multocida* из миндалин 6 собак и *Erysipelothrix insidiosa* из миндалин 1 собаки. Бактерий рода *Shigella* не изолировали.

Gołębiowski S. — Carrier-state of *Salmonella*, *Shigella* sp., *Pasteurella multocida* and *Erysipelothrix insidiosa* in dogs.

From fifty dead or killed dogs there were taken the samples of the liver, spleen, kidneys, tonsils and faeces for bacteriological examinations. There were isolated: *Salmonella enteritidis* from the liver and faeces of one dog, *S. typhimurium* from faeces of two dogs, *Pasteurella multocida* from the tonsils of six dogs and *Erysipelothrix insidiosa* from the tonsil of one dog; there was not found any microorganism belonging to *Shigella* sp.